

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2846/2020
16.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у правној ствари тужиле – противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Маринела Љубић Годоран, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Новак Станић, адвокат из ..., ради развода брака, вршења родитељског права и издржавања малолетног детета, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 8/2020 од 23.01.2020. године, у седници одржаној 16.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог – противтужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 8/2020 од 23.01.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П2 282/19 од 15.10.2019. године, првим ставом изреке, разведен је брак закључен ... године између туженог – противтужиоца и тужиле – противтужене, заведен у матичној књизи венчаних која се води за матично подручје ..., под текућим бројем ... за ... годину. Другим ставом изреке, малолетни син ВВ из ..., рођен ... године, поверен је на самостално вршење родитељског права, негу, чување и васпитање мајци АА из ... . Трећим ставом изреке, одређено је пребивалиште мал. ВВ на адреси код мајке у ..., улица ... . Четвртим ставом изреке, одлучено је да ће се контакти виђања мал. ВВ са оцем ББ одвијати сваке суботе од 16,00 до 20,00 часова, тако што ће отац долазити по дете и враћати га испред куће где живи са мајком. Петим ставом изреке, обавезан је тужени – противтужилац да на име свог дела доприноса за издржавање мал. ВВ, плаћа месечни износ од 7.000,00 динара, са законском затезном каматом у случају доцње, тако што ће исти уплаћивати на рачун тужиле – противтужене и законској заступници детета АА, најкасније до сваког 05. у месецу, за текући месец, и то почев од момента подношења тужбе, па убудуће докле за то постоје законом предвиђени разлози. Шестим ставом изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца у делу којим је тражено да се малолетни син парничних странака ВВ повери на чување, негу и васпитање туженом – противтужиоцу као оцу на самостално вршење родитељског права, те да пребивалиште малодобног буде у ..., у улици ..., да се виђање мал. ВВ са мајком одвија тако што ће тужила – противтужена виђати дете сваке друге суботе у месецу од 12,00 до 15,00 часова, да се тужила – противтужена обавезе да на име свог дела доприноса плаћа месечни износ од

12.000,00 динара са законском затезном каматом у случају доцње, и то тако што ће исти уплаћивати на рачун законског заступника ББ, најкасније сваког 05. у месецу за текући месец и то почев од подношења тужбе, па убудуће, све док за то трају законски услови, као и да се тужила – противтужена обавезе да туженом – противтужиоцу накнади све трошкове овог поступка. Седмим ставом изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 8/2020 од 23.01.2020. године, првим ставом изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставовима другом, трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке и жалба туженог одбијена као неоснована. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиле – противтужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Осим тога, указивање туженог на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није било предмет оцене овог суда, с обзиром на то да се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом, у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак ... . године у ... , имају троје деце, од којих су двоје пунолетна, сина ГГ рођеног ... . године и кћерку ДД, рођену ... . године, као и малолетног сина ВВ, рођеног ... . године. Међусобни односи парничних странака су се пореметили, а заједница живота је прекинута недавно пре подношења тужбе, када је тужила напустила брачну заједницу и са малолетним дететом прешла да живи код родитеља, док су пунолетна деца остала да живе са оцем. Тужила, рођена ... . године, запослена је по уговору о привременом раду (на замени) са трајањем до јануара 2020. године, на радном месту ... у ... у ... и остварује месечне приходе од око 7.000,00 динара, а повремено ради као ... . Тужила живи код родитеља на адреси у улици ... и има трошкове за комуналије у износу од 6.000,00 – 8.000,00 динара. На име трошкова за малолетно дете тужили је потребно 1.300,00 динара по паковању пелена месечно (потребна су два паковања), за храну између 1.500,00 и 2.000,00 динара, за гардеробу око 1.000,00 динара месечно, као за хигијену детета око 1.000,00 динара месечно. Тужени, рођен ... . године, по занимању је ... , запослен на одређено време, почев од 23.11.2016. године на радном месту ... у ... „...“ у ..., са месечном зарадом од 26.268,71 динара. Тужени се бави ... заједно са својим оцем, од чега месечно има приход од око 20.000,00 динара. Отац туженог има кућу у власништву на адреси у ..., у улици ..., у којој су парничне странке са својом децом живеле до раскида брачне заједнице, а тужени је након одласка тужиле са малолетним дететом, наставио да живи са старијом децом и оцем у наведеној кући. Најстарији син парничних странака је студент на Факултету ... и борави у изнајмљеном стану у ..., а

кћерка је студент на Факултету ... и борави у Студентском дому у ... . Тужени финансијски помаже пунолетну децу, и то сина са 15.000,00 динара, а кћерку са 10.000,00 динара месечно, а комунални трошкови туженог износе од 13.000,00 до 14.000,00 динара месечно, увећани за грејање на гас (за три месеца када је најхладније исти износе од 15.000,00 до 18.000,00 динара месечно). Тужени финансијски не доприноси издржавању малолетног ВВ, иако на име дечјег додатка за њега месечно добија око 2.900,00 динара. Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад „...“ од 12.07.2019. године, а имајући у виду родитељске потенцијале парничних странака, у најбољем интересу малолетног детета странака је да буде поверено тужили на самостално вршење родитељског права, а да контакт детета са оцем буде уређен на такав начин да отац преузима дете испред куће у којој мајка живи са дететом, и то суботом од 16,00 сати и враћа га истог дана у 20,00 сати, а имајући у виду да је у конкретном случају био претходно актуелан поступак због насиља у породици и да су биле изречене хитне мере према оцу. Пунолетна деца парничних странака, саслушана у својству сведока, изјавила су да сматрају да је мајка подобна да самостално врши родитељско право у односу на малолетног ВВ.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да је основан тужбени захтев за поверавање детета на самостално вршење родитељског права мајци, као и одлука о начину одржавања личних односа оца са малолетним дететом на начин како је то ближе наведено у ставу четвртном изреке првостепене пресуде. Такође, правилно су нижестепени судови одлучили о висини доприноса за издржавање малолетног детета од стране туженог, као родитеља коме дете није поверено.

Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Одредбе члана 77. Породичног закона, прописују услове за самостално вршење родитељског права. Одредбом члана 77. став 3. наведеног закона, прописано је да један родитељ врши сам родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 270. Породичног закона, прописано је, да је, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у

породичним односима. Одредбом члана 272. став 2. истог закона прописано је да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем, доноси суд.

У смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона, и по налажењу Врховног касационог суда, у најбољем интересу мал. детета је да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци, имајући у виду утврђено чињенично стање и мишљење органа старатељства. Побуњена пресуда донета је у складу са напред наведеним одредбама Породичног закона, као и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета. Елементи за процену најбољег интереса детета, између осталог, су узраст и пол детета, зрелост детета, потреба детета (васпитање, у вези са становањем, исхраном, одевањем, здравственом бригом и друго) и способност родитеља да задовољи утврђене потребе детета. Најбољи интерес детета као правни стандард се цени према околностима сваког конкретног случаја. Судови су имали у виду да је мајка и до сада компетентно обављала своју родитељску улогу, и да ће адекватно организовати живот са малолетним дететом, док су, имајући у виду узраст малолетног ВВ (рођеног ... . године), свакодневна брига и љубав мајке у овако раном узрасту незаменљиви. Осим тога, мајка испољава континуирану бригу и ангажовање за мал. дете, па је правилан закључак нижестепених судова да је у најбољем интересу малолетног детета странака да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци.

Супротно ревизијским наводима, а имајући у виду утврђено чињенично стање, најбољи интерес малолетног детета правилно је утврђен сагласно Породичном закону.

Остали наводи ревизије, којима се оспорава одлука о вршењу родитељског права представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

Одредбама члана 61. Породичног закона, уређени су лични односи детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком, када је то у најбољем интересу детета. У конкретном случају, начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем, овде туженим у складу је са извештајем органа старатељства и најбољим интересом малолетног детета имајући у виду узраст детета, емотивне потребе детета, као и жељу и бригу оца да се стара о њему, као и њихову емотивну блискост, са којих разлога су неосновани наводи ревизије.

Наиме, најбољи интерес детета, којим је суд дужан да се руководи у спору за заштиту права детета (члан 3. Конвенције о правима детета и члан 6. Породичног закона) је правни стандард који чини неколико елемената процене и то узраст и пол детета, његове жеље и осећања, с обзиром на узраст и зрелост, емотивне потребе. У конкретном случају нижестепени судови су пошли од налаза и стручног мишљења органа старатељства правилно налазећи да је начин одржавања личних односа који је предложио орган старатељства у најбољем интересу малолетног детета, јер отац поседује одговарајуће родитељске компетенције, имајући у виду да је овај начин

одржавања личних односа малолетног детета са оцем свакако подложен контроли од стране надлежног органа старатељства, све у циљу заштите интереса малолетног детета.

Имајући у виду узраст малолетног детета, утврђене потребе, минималну суму издржавања и зараду туженог, применом критеријума одређивања издржавања прописаних чланом 160. и 161. Породичног закона, према оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови одлучили да тужени има могућности да издржавању малолетног детета доприноси са 7.000,00 динара месечно.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, а на основу члана 414. ЗПП.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић